

Uluslararası Sosyal Bilgiler Eğitimi
Dergisi

The Journal of International Social
Studies Education

(Uluslararası Hakemli Dergi/International Peer-Reviewed
Journal)

<https://dergipark.org.tr/en/pub/tissejournal> ISSN: 2757-5748

<http://www.sosbilder.org>

An Interdisciplinary Approach Analysis of Secondary School Social Studies and English Course Books*

 Melek Şanda, Teacher, Corresponding Author
Kavaklı Secondary School, Türkiye
melek_sanda20@erdogan.edu.tr
Orcid ID: 0000-0002-7950-4214

 Yılmaz Geçit, Prof. Dr.
Recep Tayyip Erdoğan University, Türkiye
yilmaz.gecit@erdogan.edu.tr
Orcid ID:0000-0002-7853-653X

Article Type: Research Article
Received Date: 05.07.2022
Accepted Date: 14.11.2022
Published Date: 31.12.2022

Plagiarism: This article has been reviewed by at least two referees and scanned via a plagiarism software

Citation: Şanda M., & Geçit, Y. (2022). An interdisciplinary approach analysis of secondary school social studies and English course books. *Uluslararası Sosyal Bilgiler Eğitimi Dergisi (The Journal of International Social Studies Education)*, 4(1), 78-96.

*This study was presented as an oral presentation at the 10th International Symposium on Social Studies Education held in Rize on 9-11 June 2022.

Abstract

The importance of interdisciplinary teaching is emphasized increasingly day by day. It has a great contribution to the effective and meaningful learning. This research aims to define the compatibility between Social Studies and English Language Curriculum for Secondary Education Curriculum in light of the concepts and approaches outlined in the Education Program, from a cross-curricular / interdisciplinary standpoint. The sample of this research is Secondary Schools 5.6.7. Social Studies and English course books used in classrooms. The study is carried out according to qualitative research techniques. Data were collected through document analysis and evaluated through descriptive analysis. The relationship between lessons was provided with the help of questions, written items, or visuals in the course books. Although we encountered examples of social studies related to the interdisciplinary approach in relation to many other courses when the literature was searched, it was seen that the secondary school level Social Studies and English lessons were not examined in an interdisciplinary context. It is thought that this study will contribute to the field by examining Social Studies and English courses in an interdisciplinary context.

Keywords: Social studies, English, interdisciplinary approach, the course book.

Extended Summary

Introduction

Interdisciplinary teaching can be defined as the conceptual integration of a concept in different disciplines. Students can learn subjects in a meaningful way that can connect and relate them to other courses. Nowadays, development and change have gained great speed. It has become an obligation for individuals to improve themselves and maintain this throughout their lives. The main thing here is not to know everything, but to know how to use this acquired knowledge. This situation, on the other hand, is associated with the concept of “interdisciplinary approach” (Yarımca, 2010). Developing and changing knowledge leads to the emergence of new fields of study day by day. Courses such as technology education, environment, and economics bring together topics from more than one discipline. It is not possible to achieve this goal with traditional discipline. Interdisciplinary teaching is the outcome of developing and changing fields of knowledge. In this respect, it is quite important to be able to develop a critical perspective (Yıldırım,1996). When the 2005 curriculum is analyzed, it is seen that the association between courses is made directly. In the 2018 curriculum, the element of interdisciplinary association was abolished. Interdisciplinary teaching created by establishing connections between different courses is carried out based on the suitability of the subjects that associated with different courses or the occupational experience of the teachers.

Interdisciplinary teaching approach is important in transferring concepts, knowledge, skills, and values in a Social Studies course. When the literature was examined, there was no comprehensive case study on how the association between Social Studies and English lessons was realized. For this reason, it can be said that the Social Studies course will contribute to the related field to associate it with the English course, and will provide certain suggestions for the problems by providing data on this subject.

The main purpose of this research is to define the compatibility between Social Studies and English Language for Secondary Education Curriculum in light of the concepts and approaches outlined in the Education Program, from a cross-curricular / interdisciplinary standpoint.

For this purpose, the sub-objectives are as follows:

1. How is the association with the English lesson included in the 5th grade Social Studies coursebook?

2. How is the association with the English lesson included in the 6th grade Social Studies coursebook?

3. How is the association with the English lesson included in the 7th grade Social Studies coursebook?

Methods

The sample of this research is Secondary School 5. 6. 7. Social Studies and English course books used in classrooms. The fact that the cases and concepts dealt with the scope of the research and how they occur in the field where they are realised handled in a holistic manner has revealed the need to carry out the research with a qualitative approach. The study is carried out according to qualitative research techniques. A lot of information about the current subject can be obtained through document analysis without the need for interviews and observations. Thus, the researcher saves time and resources (Yıldırım & Şimşek, 2008). Descriptive analysis is more superficial than content analysis. It is mostly used in studies where the conceptual structure of the research is clearly determined in advance. Content analysis requires a detailed analysis of the collected data (Yıldırım & Şimşek, 2008). In this study, descriptive analysis method based on qualitative approach will be used to analyse the data to be obtained. Data were collected through document analysis and evaluated through descriptive analysis. The relationship between lessons was provided with the help of questions, written items or visuals in the course books. In order to increase the accuracy and reliability of this study, the opinions of expert teachers who have gained experience in the field were obtained. The data collected through literature review and document analyses were transformed into various tables and graphs.

Results

When we look at the number of objectives associated with Social Studies and English lessons according to grade levels in secondary schools, it is found that interdisciplinary associations are provided in 3 objectives at the 5th grade level, 4 objectives at the 6th grade level and 2 objectives at the 7th grade level. The elements in these associations are activities, information notes, text content, visuals, posters and questions.

Discussion and Conclusion

In this study, the findings and results obtained within the scope of the discussion were compared with the findings and results of other studies on interdisciplinary associations in the literature and interpreted in terms of their similarities and differences. Area of learning of 'Science, Technology and the Society' of social studies course and science course are related to each other. Achievements regarding science, technology and society are components of both courses (Bektaş & Çakal, 2006). Skills in Turkish language such as reading, speaking are important to the development of competencies like expressing yourself to communicate in social studies course (Kanatlı & Çekici, 2013). It is possible to say that there are significant similarities between English and Social Studies coursebooks. Topics and concepts such as the climate, global warming, weather, democracy, daily routines and festivals which make up the content of social studies course are associated with English course.

Recommendations

In the curricula, there should be explanations about the associations between courses and there should be explanations about how teachers will make these associations.

-It should be ensured that the order of the units in the coursebooks should be harmonised in the subjects in which interdisciplinary associations are applied.

-There should be courses on interdisciplinary teaching at the undergraduate level in the Faculties of Education where activities are based on practice rather than theory.

-In-service trainings and seminars about interdisciplinary teaching approaches. Should be organised for teachers

-Studies on interdisciplinary associations in Social Studies teaching can be conducted at different grade levels.

Uluslararası Sosyal Bilgiler Eğitimi
Dergisi

The Journal of International Social
Studies Education

(Uluslararası Hakemli Dergi/International Peer-Reviewed
Journal)

<https://dergipark.org.tr/tr/pub/tissejournal>

ISSN: 2757-5748

<http://www.sosbilder.org>

Ortaokul Sosyal Bilgiler ve İngilizce Ders Kitaplarının Disiplinlerarası Yaklaşım Açısından İncelenmesi *

Özet

Disiplinlerarası öğretimin önemi, her geçen gün daha fazla vurgulanmaktadır. Etkili ve anlamlı öğrenmeye çok büyük katkı sağlamaktadır. Bu çalışmanın amacı, ortaokul müfredatında yer alan kavramlar ve yaklaşımlarla Ortaokul Sosyal Bilgiler ve İngilizce Dersi Programının disiplinlerarası bakımdan uyumunu ortaya koymaktır. Bu araştırmanın örneklemini Ortaokul 5.6.7. Sınıflarda okutulan Sosyal Bilgiler ve İngilizce Ders Kitapları oluşturmaktadır. Çalışma nitel araştırma modeline göre gerçekleştirilmiştir. Bu çalışmada veri toplama yöntemi olarak doküman analizi yapılmıştır. Elde edilen verilerin çözümlenmesinde ise betimsel analiz kullanılmıştır. Dersler arası ilişkilendirme ders kitaplarındaki sorular, yazılı öğeler ya da görseller yardımıyla sağlanmıştır. Sosyal Bilgiler dersi kendi doğası gereği çok disiplinli bir çalışma alanından oluşmaktadır. Sosyal Bilgiler dersinde ele alınan kavram, bilgi beceri ve değerlerin aktarılmasında anlamlı öğrenmeler sağlayacak olan disiplinlerarası öğretim yaklaşımının önemi artmaktadır. Alan yazın tarandığında disiplinlerarası yaklaşım ile ilgili Sosyal Bilgilerin diğer pek çok ders ile ilişkili olarak örneklerine rastlamamıza karşın İngilizce dersi ile ilgili ortaokul düzeyinde Sosyal Bilgiler ve İngilizce derslerinin disiplinlerarası bağlamda incelenmemiş olduğu görülmüştür. Bu çalışmanın bu iki dersin disiplinlerarası bağlamda incelenmesinin alana katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal bilgiler, İngilizce, disiplinlerarası yaklaşım, ders kitabı.

Giriş

Disiplinlerarası öğretim bir kavramın farklı disiplinlerdeki kavramsal bütünleşmesi olarak tanımlanabilir. Bu ifade ile anlatılmak istenen öğrencilerin konuları başka derslerle bağlantı kurabilecek, ilişkilendirebilecek şekilde anlamlı öğrenmelerini mümkün kılmaktır. Disiplinlerarası öğretim; öğrencilerin farklı alanlardaki bilgiyi birleştirmesine, bütünleştirmesine destek olan ve kavramlar aracılığıyla öğrencileri analiz, sentez düzeyindeki düşünelere doğru yönlendiren bir yaklaşımdır. Öğretim programında yer alan ilişkilendirmelerin ders kitaplarında yer alması programda yer alan kazanımlara ulaşma açısından önem taşımaktadır.

Günümüzde artık gelişim ve değişim çok büyük hız kazanmıştır. Bireylerin kendisini geliştirmek istemesi ve bunu yaşam boyu sürdürmesi artık günümüzde bir mecburiyet hâline gelmiştir.

Burada esas olan ise her şeyi bilmek değil de bu edinilen bilgiyi nasıl kullanacağını bilmek olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu durum ise “disiplinlerarası yaklaşım” kavramı ile ilişkilendirilmektedir (Yarımca,2010).

Gelişen ve değişen bilgi birikimi her geçen gün ortaya yeni çalışma alanlarının çıkması sonucunu doğurmaktadır. Teknoloji eğitimi, çevre, ekonomi gibi dersler birden fazla disiplinin içerdiği konuları bir araya getirir. Geleneksel disiplin ile bu amaca ulaşmak mümkün değildir. Disiplinlerarası öğretim, gelişen ve değişen bilgi alanlarının sonucudur. Bu bağlamda eleştirel bakış açısı geliştirebilmek büyük önem taşımaktadır (Yıldırım,1996).

2005 yılı öğretim programına bakıldığında dersler arası ilişkilendirmenin doğrudan yapıldığı görülmektedir. 2018 yılı öğretim programında ise disiplinlerarası ilişkilendirme unsuru kaldırılmış olup farklı dersler arasında bağlantılar kurularak oluşturulan disiplinlerarası öğretim uygulamaları konuların farklı derslerle ilişkilendirmeye uygun olmasına ya da öğretmenlerin mesleki tecrübelerine dayalı olarak gerçekleştirilmektedir. Aynı şekilde Sosyal Bilgiler ve İngilizce dersleri arasındaki ilişkilendirmede konuların ve kazanımların birbiri ile ilişkisi değerlendirilerek bu çalışmada meydana getirilmiştir. Bu çalışmanın yöntemi nitel araştırma yöntemidir. Bu yöntem içinde de betimsel analiz kullanılmıştır.

Problem Durumu

Konu ile ilgili alan yazın incelendiğinde Sosyal Bilgiler ve İngilizce dersleri arası ilişkilendirmenin nasıl gerçekleştirildiğine ilişkin kapsamlı bir durum çalışması görülmemiştir. Bu sebeple Sosyal Bilgiler dersinin İngilizce dersi ile ilişkilendirmesi için ilgili alana katkı sağlayacağı, bu konuda veri sağlayarak problemlere yönelik belirli öneriler getireceği söylenebilir.

Çalışmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, Ortaokul Sosyal Bilgiler Öğretim Programında belirtilen ders kitaplarındaki kazanımların Ortaokul İngilizce ders kitaplarındaki kazanımlarla ne şekilde bağlantılı olduklarını ve hangi unsurlarla beraber bunlara yer verildiğini ortaya çıkaracak bir çalışma yapmaktır.

Alt Amaçlar

Bu amaç doğrultusunda alt amaçlar şu şekildedir:

1. 5. sınıf Sosyal Bilgiler ders kitabında İngilizce dersi ile ilişkilendirme nasıl yer almaktadır?
2. 6. sınıf Sosyal Bilgiler ders kitabında İngilizce dersi ile ilişkilendirme nasıl yer almaktadır?
3. 7. sınıf Sosyal Bilgiler ders kitabında İngilizce dersi ile ilişkilendirme nasıl yer almaktadır?

Araştırmanın Önemi

Sosyal Bilgiler dersi kendi doğası gereği çok disiplinli bir çalışma alanından oluşmaktadır. Her alanda hızla gelişen teknoloji ile birlikte bilgi çabuk bir şekilde paylaşılmakta ve her an yenileri ortaya çıkmaktadır. Bu sebepten bilginin olaylara farklı bakış açılarıyla bakabilen bireylere ihtiyacı hissedilmektedir. İhtiyaç duyulan bireylerin yetiştirilebilmesi için disiplinlerarası öğretimden yararlanılabilir. Bunun yanı sıra Sosyal Bilgiler dersinde ele alınan kavram, bilgi beceri ve değerlerin aktarılmasında anlamlı öğrenmeler sağlayacak olan disiplinlerarası öğretim yaklaşımının önemi artmaktadır. Alan yazın tarandığında disiplinlerarası yaklaşım ile ilgili Sosyal Bilgilerin diğer pek çok ders ile ilişkili olarak örneklerine rastlamamıza karşın İngilizce dersi ile ilgili ortaokul düzeyinde Sosyal Bilgiler ve İngilizce derslerinin disiplinlerarası bağlamda incelenmemiş olduğu görülmüştür. Bu

çalışmanın bu iki dersin disiplinlerarası bağlamda incelenmesinin alana katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Yöntem

Bu bölümde araştırma yaklaşımı, deseni, evreni, örnekleme, veri toplama araçları, verilerin toplanması ve analizinde kullanılan yöntemler hakkında bilgi verilmiştir. Ortaokul Sosyal Bilgiler ve İngilizce ders kitaplarının disiplinlerarası yaklaşım açısından incelendiği çalışma nitel bir çalışmadır. Araştırma kapsamında ele alınan olgu ve kavramların, gerçekleştiği sahada nasıl meydana geldiğinin bütüncül olarak ele alınmak istenmesi, araştırmanın nitel yaklaşımla gerçekleştirilmesi gereğini ortaya çıkarmıştır. Bu çalışmanın yöntemi nitel araştırma yöntemidir. Bu yöntem içinde de betimsel analiz kullanılmıştır.

Nitel araştırma yöntemi “Gözlem görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama yöntemlerinin kullanıldığı algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırma olarak tanımlanabilir.” Betimsel analiz “Bu yaklaşıma göre, elde edilen veriler, daha önceden belirlenen temalara göre özetlenir ve yorumlanır. Veriler araştırma sorularının ortaya koyduğu temalara göre düzenlenebileceği gibi, görüşme ve gözlem süreçlerinde kullanılan sorular ya da boyutlar dikkate alınarak da yorumlanabilir.” (Yıldırım ve Şimşek, 2008).

Araştırma Modeli

Bu araştırma nitel araştırma yaklaşımına uygun olarak yürütülmüştür. Araştırma kapsamında incelenen konuyla ilgili olgu ve olaylar hakkında bilgi içeren yazılı belgelerin analiz edilmesiyle veri sağlanmasına doküman incelemesi denilmektedir. Mevcut konu ile ilgili pek çok bilgi görüşme ve gözlem yapmaya gerek kalmaksızın belge inceleme yoluyla elde edilebilir. Böylece araştırmacı zaman ve kaynak tasarrufu sağlamış olur (Yıldırım ve Şimşek, 2008).

Çalışma Grubu

Araştırmanın evrenini MEB’e bağlı Talim ve Terbiye Kurulunca hazırlanan Sosyal Bilgiler ve İngilizce dersi öğretim programları oluştururken örneklemini ortaokul 5, 6, 7. sınıflarda okutulan Sosyal Bilgiler ve İngilizce Ders Kitapları oluşturmaktadır. 2020-2021 Eğitim Öğretim döneminde okutulan Sosyal Bilgiler ve İngilizce ders kitapları kaynak olarak kullanılmıştır.

Veri Toplama Araçları

En başta MEB’e bağlı Talim ve Terbiye Kurulunca hazırlanan Sosyal Bilgiler ve İngilizce dersi öğretim programları, 2020-2021 Eğitim Öğretim döneminde okutulan Sosyal Bilgiler ve İngilizce ders kitapları incelenmiştir. Ayrıca konuyla ilgili pek çok internet sitesi, tezler, kitaplar araştırılıp amaca uygun olarak derlenmiştir.

Verilerin Analizi

Araştırma için gerekli olan veriler 2021 yılında toplanmıştır. Doküman incelemesi, incelenecek kaynak ile ilgili bilgileri içeren yazılı dokümanları kapsar. Eğitim alanındaki araştırmalarda kullanılacak dokümanlara örnekler şöyledir: ders kitapları, program yönergeleri, öğrenci kayıtları, öğrenci ders ödevleri ve sınavlar, öğretmen dosyaları, ders ve ünite planları, vb. (Yıldırım ve Şimşek, 2013). Bu çalışmada veri toplama yöntemi olarak doküman incelemesi yapılacaktır. Bu bağlamda araştırma amacına uygun bilgiler sağlayacak Talim ve Terbiye Kurulunca hazırlanan öğretim

programları, ders kitapları, makaleler, tezler ve konuyla ilgili bilgi edinmek amacıyla erişilen web siteleri oluşturmaktadır. Betimsel analiz içerik analizine göre daha yüzeyseldir ve daha çok araştırmanın kavramsal yapısının önceden açık biçimde belirlendiği araştırmalarda kullanılır. İçerik analizi, toplanan verilerin derinlemesine analiz edilmesini gerektirir ve önceden belirgin olmayan temaların ortaya çıkarılmasına olanak tanır (Yıldırım ve Şimşek, 2008). Bu çalışmada elde edilecek verilerin çözümlenmesinde nitel yaklaşıma dayalı olarak gerçekleştirilen betimsel analiz yöntemi kullanılacaktır. Dersler arası ilişkilendirmeler ders kitaplarındaki sorular, yazılı öğeler ya da görseller yardımıyla yapılacaktır.

Bu çalışmanın geçerlilik ve güvenilirliğini arttırmak için alanında deneyim kazanmış uzman öğretmenlerin görüşleri alınmıştır. Kaynak tarama ve doküman incelemeleri ile elde edilen veriler, çeşitli tablo ve grafikler haline getirilmiştir.

Bulgular

Bu bölümde araştırma sonucu elde edilen verilerin analiziyle ulaşılan bulgular araştırma amaçları doğrultusunda sunularak yorumlanmıştır.

Tablo 1. Sosyal bilgiler öğretim programında sınıf seviyelerine göre İngilizce dersi ile kurulan disiplinlerarası ilişkilendirmelerin sayıları

Sınıf Düzeyi	İlişkilendirme Sayısı
5. Sınıf	3 Kazanım
6. Sınıf	4 Kazanım
7. Sınıf	2 kazanım
Toplam	10 Kazanım

Tablo 1’de sınıf düzeylerine göre Sosyal Bilgiler ve İngilizce dersleri ile ilişkilendirilen kazanım sayılarına yer verilmiştir. Buna göre 5.sınıf düzeyinde 3, 6.sınıf düzeyinde 4, 7.sınıf düzeyinde ise 2 kazanımda disiplinlerarası ilişkilendirme görülmüştür.

Tablo 2. Sosyal bilgiler ders kitabında İngilizce dersi ile ilişkilendirmelerin yer alma durumuna ilişkin kriter çizelgesi

1. İlişkilendirme tablo ve grafiklerle sağlanmıştır.
2. İlişkilendirme görsellerle sağlanmıştır.
3. İlişkilendirme metin içeriği ile sağlanmıştır.
4. İlişkilendirme sorularla sağlanmıştır.

Tablo 2’deki kriter tablosu oluşturulurken, dersler arası ilişki kurulan tüm unsurlar (etkinlikler, bilgi notu, metin içeriği, görseller, afişler, sorular gibi) ve disiplinlerarası öğretimi içeren literatür dikkate alınarak maddeler hazırlanmıştır.

5. Sınıf Sosyal Bilgiler Ders Kitabında İngilizce Dersi ile İlişkilendirme ile İlgili Bulgular

Araştırmada 1. alt amaç doğrultusunda 5. sınıf Sosyal Bilgiler kitabında İngilizce dersi ile ilişkilendirmelerin nasıl yer aldığı belirlenmeye çalışılmıştır. Bu alt amaca ilişkin bulgular aşağıda sunulmuştur.

Tablo 3. Sosyal bilgiler 5. sınıf ders kitabında İngilizce dersi ile ilişkilendirmelerin yapıldığı ögeler

Sınıf Sosyal Bilgiler ve İngilizce Dersinin İlişkilendirilen Kazanımları		Ders Kitabında İlişkilendirmeye Ait Bulgular	
	Sosyal Bilgiler	İngilizce	
Ünite Kazanım	6. Etkin Vatandaşlık SB.5.6.1. Bireysel ve toplumsal ihtiyaçlar ile bu ihtiyaçların karşılanması için hizmet veren kurumları ilişkilendirir.	2.My Town E5.2.R1. Students will be able to understand information about important places	Etkinlikler Görseller
Ünite Kazanım	1.Birey ve Toplum SB.5.1.3. Sahip olduğu haklarının farkında olan bir birey olarak katıldığı gruplarda aldığı rollerin gerektirdiği görev ve sorumluluklara uygun davranır.	4. My Daily Routine E5.4.S1. Students will be able to talk about Daily routines..	Görseller Metin İçeriği
Ünite Kazanım	2.Kültürel Miras SB.5.2.4. Kültürel öğelerin, insanların bir arada yaşamasındaki rolünü analiz eder.	10. Festivals E5.10.S1. Students will be able to describe the events in a festival in a simple way.	Görseller Metin içeriği Etkinlikler

Tablo 3'te Sosyal Bilgiler ve İngilizce ders kitabında ilişkilendirme yapılan kazanımlar ve bu ilişkilendirmeye ait bulgular (görseller, metin içeriği ve etkinlikler) yer almaktadır.

2.38 Büyüklüğünün bayramını kutlayan bir çocuk

Dinî bayramlarımız olan Ramazan ve Kurban Bayramlarında aileler, akrabalar, komşular bir araya gelir. Küçükler büyükleri ziyaret eder, küskünler barışır. Bayramlarda insanlar en güzel kıyafetlerini giyerler. Gelen konuklar için yemekler yapılır. El öpen çocuklara harçlıklar, hediyeler verilir (Görsel 2.38). Milletçe kutladığımız bu bayramlar, toplumdaki birlik ve beraberlik ruhunu güçlendirir. Sevgi, saygı, yardımlaşma ve dayanışmayı artırır.

Millî bayramlarımız, Millî Mücadele Dönemi'nde kazandığımız önemli başarıları simgelemektedir. Her yıl ülkemizde coşku ile kutlanan bu bayramlar birlik ve beraberliğimizi güçlendirip geleceğe umutla bakmamızı sağlar. Bu bayramlar arasında, 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı, 19 Mayıs Atatürk'ü Anma ve Gençlik ve Spor Bayramı (Görsel 2.39), 15 Temmuz Demokrasi ve Millî Birlik Günü, 30 Ağustos Zafer Bayramı ve 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı yer alır.

2.39 19 Mayıs Atatürk'ü Anma ve Gençlik ve Spor Bayramı Töreni

Şekil 1. 5.sınıf Sosyal Bilgiler ders kitabı kültürel miras ünitesi sayfa 52

c) Match the activities with the pictures.

1 ☐ clean the house	4 ☐ give presents to someone	7 ☐ wear costumes
2 ☐ read poems	5 ☐ walk in the parade	8 ☐ make traditional food
3 ☐ perform folk dance	6 ☐ visit relatives	9 ☐ decorate places

a

b

c

d

e

f

g

h

i

Şekil 2. 5.Sınıf Sosyal bilgiler ders kitabı kültürel miras ünitesi ile ilişki kurulan İngilizce ders kitabı sayfa 160

Şekil 1'deki Sosyal Bilgiler ders kitabı *Kültürel Miras* ünitesi sayfa 52 ile şekil 2'deki İngilizce ders kitabı Festivals (Kutlamalar) ünitesi sayfa 160 arasındaki ilişki görseller, metin içeriği ve etkinlik ile sağlanmıştır. Sosyal Bilgilerde 'kültürel öğelerin, insanların bir arada yaşamasındaki rolünü analiz eder' adlı kazanım ile alakalı olarak şekil 1'de verilen görselde dini ve milli bayramlar ve bunların öneminden bahsedilmiştir. İngilizce ders kitabında şekil 6'da verilen görseller ve ilgili kelimelerle de aynı anlamda dini ve milli bayramların önemi vurgulanmış ve böylece iki ders arasındaki ilişkilendirme yansıtılmıştır.

6.Sınıf Sosyal Bilgiler Ders Kitabında İngilizce Dersi ile İlişkilendirme ile İlgili Bulgular

Araştırmada 2. alt amaç doğrultusunda 6. sınıf Sosyal Bilgiler kitabında İngilizce dersi ile ilişkilendirmeleri belirlenmiştir. Bu alt amaca ilişkin bulgular aşağıda sunulmuştur.

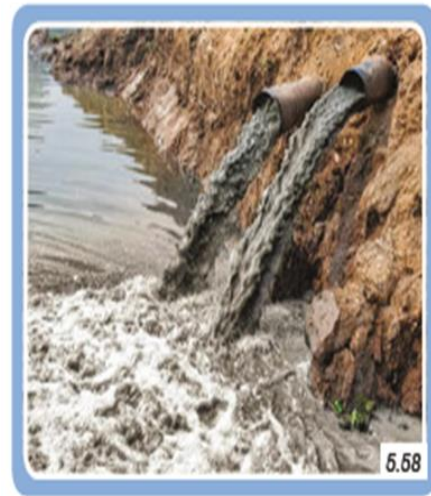
Tablo 4. Sosyal bilgiler 6. sınıf ders kitabında İngilizce dersi ile ilişkilendirmelerin yer aldığı ögeler

Sınıf Sosyal Bilgiler ve İngilizce Dersinin İlişkilendirilen Kazanımları		Ders Kitabında İlişkilendirmeye Ait Bulgular	
	Sosyal Bilgiler	İngilizce	
Ünite	3. İnsanlar, Yerler ve Çevreler	4.Weather and Emotions	
Kazanım	SB.6.3.2. Türkiye'nin temel fiziki coğrafya özelliklerinden yer şekillerini, iklim özelliklerini ve bitki örtüsünü ilgili haritalar üzerinde inceler.	E6.4.R1. Students will be able to understand short and simple texts about the weather, weather conditions and emotios.	Tablo ve grafik Metin içeriği Görseller
Ünite	5. Üretim, Dağıtım ve Tüketim	9.Saving the Planet	
Kazanım	SB.6.5.2. Kaynakların bilinçsizce tüketilmesinin canlı yaşamına etkilerini analiz eder.	E6.9.R1. Students will be able to understand the texts about the protection of the environment.	Görseller Etkinlikler
Ünite	5. Üretim, Dağıtım ve Tüketim	6.Occupations	
Kazanım	SB.6.5.6. İlgi duyduğu mesleklerin gerektirdiği kişilik özelliklerini, becerileri ve eğitim sürecini araştırır.	E6.6.R1. Students will be able to understand familiar words and simple sentences about occupations and the dates.	Görseller Metin içeriği Sorgulayıcı soru
Ünite	6. Etkin Vatandaşlık	10.Democracy	
Kazanım	SB.6.6.1. Demokrasinin temel ilkeleri açısından farklı yönetim biçimlerini karşılaştırır.	E6.10.R1. Students will be able to recognize familiar words and simple phrases related to the concept of democracy.	Metin içeriği Görseller Sorgulayıcı soru

Tablo 4'te 6. sınıf Sosyal Bilgiler ve İngilizce dersi ile ilişkilendirilen kazanımlar ve ders kitabında ilişkilendirmeye ait bulgular yer almaktadır. Bulgular; Tablo ve grafik, metin içeriği ve görseller şeklindedir.

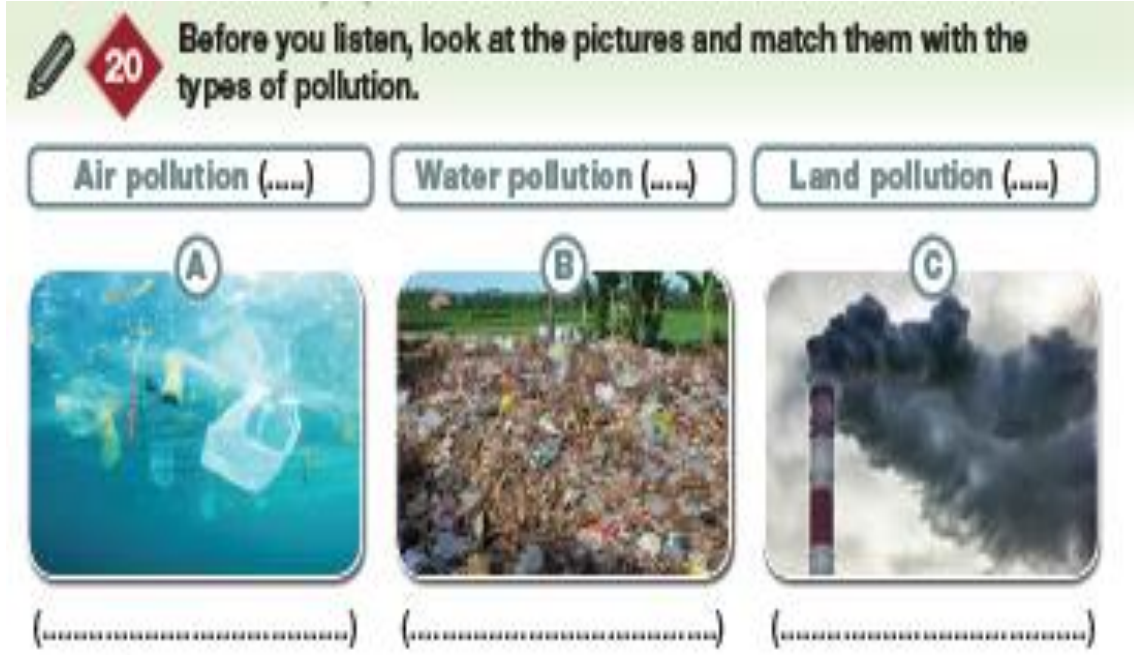

Toprak kirliliği doğal yaşam alanlarının zarar görmesine sebep olabilir.

Su kirliliği canlı yaşamını tehdit eder.

Şekil 3. 6.Sınıf Sosyal Bilgiler dersi üretim, dağıtım ve tüketim ünitesi sayfa 171-172

Şekil 4. 6.Sınıf Sosyal Bilgiler dersi üretim, dağıtım ve tüketim ünitesi ile ilişki kurulan İngilizce ders kitabı sayfa 132

Yapılan araştırmada şekil 3'te yer alan Sosyal Bilgiler dersi *Üretim, Dağıtım ve Tüketim* ünitesi sayfa 171-172 ile şekil 4'te bulunan İngilizce ders kitabı sayfa 132 arasında ilişkilendirme görseller ve etkinlikler yardımıyla sağlanmıştır. Sosyal Bilgiler kazanımında yer alan “Kaynakların bilinçsizce tüketilmesinin canlı yaşamına etkilerini analiz eder.” ifadesi ile İngilizce dersi kazanımında yer alan çevrenin korunmasının önemine değinilmesi kazanımlar arasındaki ilişkiyi ortaya koymaktadır. İlişkilendirmeye ait bulgular metin içeriği ve görseller olarak ifade edilebilir.

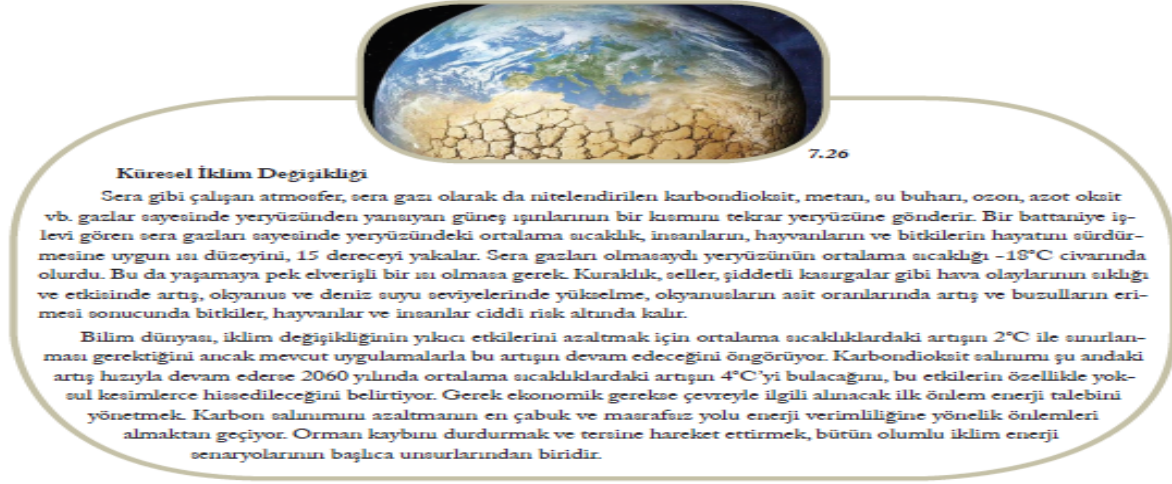
7. Sınıf Sosyal Bilgiler Ders Kitabında İngilizce Dersi ile İlişkilendirme ile İlgili Bulgular

Araştırmada 3. alt amaç doğrultusunda 7. sınıf Sosyal Bilgiler kitabında İngilizce dersi ile ilişkilendirmelerin nasıl yer aldığı belirlenmeye çalışılmıştır. Bu alt amaca ilişkin bulgular aşağıda sunulmuştur.

Tablo 5. Sosyal bilgiler 7. sınıf ders kitabında İngilizce dersi ile ilişkilendirmelerin yapıldığı öğeler

Sınıf Sosyal Bilgiler ve İngilizce Dersinin İlişkilendirilen Kazanımları		Ders Kitabında İlişkilendirmeye Ait Bulgular	
	Sosyal Bilgiler	İngilizce	
Ünite	4. Bilim, Teknoloji ve Toplum	3.Biographies	
Kazanım	SB.7.4.2. Türk-İslam medeniyetinde yetişen bilginlerin bilimsel gelişme sürecine katkılarını tartışır.	E7.3.R1. Students will be able to spot specific information about names and dates in past events in written texts.	Görseller Metin İçeriği
Ünite	7. Küresel Bağlantılar	9.Environment	
Kazanım	SB.7.7.4. Arkadaşlarıyla birlikte küresel sorunların çözümüne yönelik fikir önerileri geliştirir.	E7.9.R1. Students will be able to identify specific information in various texts about environment.	Görseller Metin içeriği Etkinlikler

Tablo 5'te 7. Sınıf Sosyal Bilgiler ve İngilizce dersi ile ilişkilendirilen kazanımlar ve ders kitabında ilişkilendirmeye ait bulgular yer almaktadır. Bunlar; görseller ve metin içeriği olarak ifade edilebilir. Dersler arası ilişkilendirilen konular geçmişte yaşamış bilimsel gelişme sürecine katkı sağlamış kişilerin biyografileri, çevre ve küresel sorunlardır.

2 İklim değişikliğinin etkileri nelerdir? Açıklayınız.

Şekil 5. 7.Sınıf sosyal bilgiler ders kitabı küresel bağlantılar ünitesi sayfa 219

3 Open your books. Listen and read the extracts. Then, do the exercises.

a. If we go on polluting our environment, we won't find a place to live very soon. So, everybody should take actions to protect the animals and rainforests because they are important for the balance of the nature.

b. Why should we recycle waste materials? The answer is easy; to protect our environment! By using eco-friendly products and recycling the plastic, glass and metal goods, we can save the seas, air and land we live on.

c. We should find some clean energy resources to protect our environment. Solar and wind energies are some of them. They don't pollute the air, seas or land. We should encourage people to use such energies.

d. Global warming is threatening all living things in the world. Humankind should be careful about it and take efficient precautions against global warming. A little respect to our environment will solve a lot of problems easily.

a Read the extracts again and match with the pictures.

1. 2. 3. 4.

Şekil 6. 7.Sınıf sosyal bilgiler ders kitabı küresel bağlantılar ünitesi ile ilişki kurulan İngilizce ders kitabı sayfa 141

Çalışmaya göre şekil 5'te Sosyal Bilgiler ders kitabı *Küresel Bağlantılar* ünitesi sayfa 219 ile İngilizce ders kitabı sayfa 141 arasında görseller, metin içeriği ve etkinlikler aracılığıyla ilişkilendirilmiştir. Sosyal Bilgilerdeki "Arkadaşlarıyla birlikte küresel sorunların çözümüne yönelik fikir önerileri geliştirir." kazanımı küresel sorunlara dikkat çekerken İngilizce dersi ilgili kazanımında da çevreyi korumaya yönelik bir kazanım ile karşılaşılmaktadır. Görsellerden ve metin içeriğinden de anlaşılacağı üzere küresel ısınma ile ilgili etkinliklere yer verildiği ve iki kazanımın birbiriyle ilişkili olduğu görülmektedir.

Tartışma ve Sonuç

Ortaokullarda sınıf düzeylerine göre Sosyal Bilgiler ve İngilizce dersleri ile ilişkilendirilen kazanım sayılarına bakıldığında 5.sınıf düzeyinde 3; 6.sınıf düzeyinde 4; 7.sınıf düzeyinde ise 2 kazanımdaki konularda disiplinlerarası ilişkilendirme sağlandığı görülmektedir. Bu ilişkilendirmelerdeki unsurlar; etkinlikler, bilgi notu, metin içeriği, görseller, afişler, sorulardır. Tartışma kapsamında elde edilen bulgu ve sonuçlarla, alan yazında disiplinlerarası ilişkilendirme ile ilgili gerçekleştirilen diğer çalışmaların bulgu ve sonuçları karşılaştırılarak benzerlik ve farklılıkları bakımından yorumlanmıştır.

5. Sınıf Sosyal Bilgiler Ders Kitabında İngilizce Dersi ile İlişkilendirilmesiyle İlgili Sonuçlar

Ortaokul 5.sınıf düzeyinde değerlendirildiğinde disiplinlerarası bağlamda 3 kazanımda ilişkilendirmeye rastlanılmıştır. İlişkilendirmeler; görseller, etkinlikler ve metin içerikleri ile sağlanmıştır. Aybek (2000) ilköğretim 4. sınıf öğretmenlerinin Sosyal Bilgiler dersini anlatırken dersler arasında ne derece ilişki kurduğunu belirlemek amacıyla gerçekleştirdiği çalışmada öğretmenlerin Sosyal Bilgiler derslerini Türkçe dersleri ile her zaman, Matematik, Fen Bilimleri, Müzik ve Resim dersleriyle ara sıra ilişkilendirmekte olduğu sonucuna varmıştır. Bu çalışmada İngilizce dersi ile ilişkilendirmeye yer verilmediği görülmektedir. Kanatlı ve Çekici (2013) ise çalışmasında Türkçe eğitiminde yararlanılabilecek disiplinlerarası olanakları kuramsal bağlamda betimlemeyi amaçladıkları çalışmada temel dil becerilerini geliştirmek için olası disiplinlerarası ilişkilere yer vermiştir. Bu bağlamda Sosyal Bilgiler ile Türkçe arasında ilişkilendirme söz konusuysen İngilizce dersi ile doğrudan bir bağlantı gözlemlenmemiştir.

5.sınıf Sosyal Bilgiler dersi *Etkin Vatandaşlık* konusu ile 5.sınıf İngilizce dersi My Town (Şehrim) konusu disiplinlerarası bağlamda ilişkilendirilmiştir. Bu konuda ders kitabında ilişkilendirmeyi sağlayan unsurlar, görseller ve etkinliklerdir. Bu bağlamda her iki ders için de fertlerin yaşamında büyük öneme sahip olan topluma hizmet eden kurumlara konularda yer verilmiş olması hem gündelik yaşamdaki hem de disiplinlerarası anlamdaki önemine vurgu yapmaktadır.

Sosyal Bilgiler ders kitabı *Birey ve Toplum* ünitesi ile ilgili İngilizce ders kitabı 4.ünite olan My Daily Routine (Günlük Rutinler) ünitesi disiplinlerarası olarak ilişkilendirilmiştir. İlişkilendirme görseller ve metin içeriği ile elde edilmiştir. Sosyal Bilgiler “Sahip olduğu haklarının farkında olan bir birey olarak katıldığı gruplarda aldığı rollerin gerektirdiği görev ve sorumluluklara uygun davranır.” adlı kazanımda bireylerin sorumluluklarına dikkat çekmektedir. Aynı paralelde İngilizce dersinde de bireylerin sorumlulukları, günlük hayatlarında da yapmaları gerekenleri listelemelerini isteyen etkinliklere yer verilmiştir. Buradan da anlaşılacağı gibi kişisel sorumluluklar her iki dersin alanına da girerek ilişkilendirilmektedir. Duman ve Aybek (2003) dersler arası ilişkilendirmelerde konuların sunumu hem öğrencilerin farklı derslerin bilgilerini ilişkilendirmesi hem de bunu günlük hayatta hangi alanlarda kullanılacağını daha iyi anlamaya başlayacağından, sevmediği derslerin zevkli hale gelebileceğini ifade etmektedir. Bu anlamda araştırma sonuçlarıyla Duman ve Aybek (2003) tarafından gerçekleştirilen çalışmanın sonuçlarının disiplinlerarası ilişkilendirmenin günlük yaşamda kullanılabileceği bakımından ele alması konusunda benzer olduğu düşünülmektedir.

Sosyal Bilgiler ders kitabı *Kültürel Miras* ünitesi ile İngilizce ders kitabı Festivals (Kutlamalar) ünitesi arasındaki ilişki; görseller, metin içeriği ve etkinlik ile sağlanmıştır. Sosyal Bilgilerde “Kültürel öğelerin, insanların bir arada yaşamasındaki rolünü analiz eder.” kazanımıyla dini ve mili bayramlar ve

bunların öneminden bahsedilmiştir. İngilizce ders kitabında da aynı anlamda dini ve milli bayramların önemi vurgulanmıştır.

6. Sınıf Sosyal Bilgiler Ders Kitabında İngilizce Dersi ile İlişkilendirme ile İlgili Sonuçlar

Sosyal Bilgiler *İnsanlar, Yerler ve Çevreler* ünitesi ile İngilizce ders kitabı *Weather and Emotions (Hava Durumları ve Duygular)* ünitesi arasındaki ilişkilendirme; tablo ve grafik, metin içeriği ve görseller ile sağlanmıştır. Sosyal Bilgiler ders kitabında farklı şehirlerdeki hava durumlarından bahsederken İngilizce ders kitabında da farklı şehirlerin hava durumları tablo ile yansıtılmıştır.

6. sınıf Sosyal Bilgiler dersi *Üretim, Dağıtım ve Tüketim* ünitesi ile İngilizce ders kitabı *Saving the Planet (Gezegeni Koruma)* ünitesi arasında ilişkilendirme, görseller ve etkinlikler yardımıyla sağlanmıştır. Sosyal Bilgiler kazanımında yer alan “Kaynakların bilinçsizce tüketilmesinin canlı yaşamına etkilerini analiz eder.” ifadesi ile İngilizce dersi kazanımında yer alan çevrenin korunmasının önemine değinilmesi her iki disiplin için de doğanın, çevrenin korunmasının önemini vurgulamaktadır. Disiplinlerarası bağlamda da yaşadığımız çevrenin korunmasının önemi göz ardı edilemez bir gerçektir. Bektaş ve Çakal (2006)’a göre bilimsel süreç kazanımları ile Fen, Teknoloji, Toplum, Çevre kazanımları iki dersin bileşenleridir. Bu sebepten Sosyal Bilgiler Öğretim Programı bilim, teknoloji ve toplum konuları ile bağlantılı deneyimler içermektedir. Çalışmada Sosyal Bilgiler dersinde yer alan ünitelerle Fen Bilimleri dersinde yer alan belirli üniteler sağlık bakanlığı, çevre bakanlığı, çevre koruma, çevre bilinci, sivil toplum örgütleri ve çevre yasaları gibi konularla ilişkili olduğu görülmektedir. Bu anlamda Bektaş ve Çakal (2006) tarafından yapılan çalışmanın sonuçlarının Sosyal Bilgiler dersi ile benzediği görülmektedir. Burada Fen ve Sosyal Bilgiler arasında kurulan çevre konulu kazanıma baktığımızda çevreyi koruma, çevreyi kirletmeme temalarının Sosyal Bilgiler ve İngilizce dersi arasında da ilişkisini açıkça görmekteyiz.

6.sınıf Sosyal Bilgiler ders kitabı *Üretim, Dağıtım ve Tüketim* ünitesi ile İngilizce ders kitabı *Occupations (Meslekler)* ünitesi arasındaki bağlantı, görseller, sorgulayıcı soru ve metin içeriği ile ilişkilendirilmiştir. Sosyal Bilgiler “İlgi duyduğu mesleklerin gerektirdiği kişilik özelliklerini, becerileri ve eğitim sürecini araştırır.” kazanımında belirtildiği gibi İngilizce dersi kazanımında da öğrencinin meslekleri tanıması, özelliklerini bilmesi üzerinde durulmuştur. Öğrencilerin gelecekte doğru, kendilerine uygun olan mesleği seçmelerinin önemi her iki disiplininde konu alanına girmiş ve ilişkilendirilmiş olması konunun önemini gözler önüne sermektedir.

6.sınıf Sosyal Bilgiler *Vatandaşlık* ve İngilizce *Democracy (Demokrasi)* üniteleri de birbiriyle disiplinlerarası bağlamda ilgilidir. Bu iki dersin kazanımında da esas alınan nokta demokrasi ve onunla ilişkili ifadelerdir. Öğrencilerin 6.sınıf düzeyince demokrasi konusuna iki ders bağlamında da yer verilmiş olması konunun önemine bir vurgu olarak değerlendirilebilir. Öğrenciler bu erken yaş dönemlerinde disiplinlerarası olarak demokrasi kavramı ile tanışmış ve bilgi sahibi olmuş olması gelecek yılları için de bir bilinç oluşması anlamına gelecektir.

7. Sınıf Sosyal Bilgiler Ders Kitabında İngilizce Dersi ile İlişkilendirme ile İlgili Sonuçlar

7.sınıf Sosyal Bilgiler *Bilim Teknoloji ve Toplum* ünitesi ile İngilizce *Biographies (Biyografiler)* konusunda birbirleriyle ilişkilendirme, görseller ve metin içeriği ile yapılmıştır. Sosyal Bilgilerde “Türk-İslam medeniyetinde yetişen bilginlerin bilimsel gelişme sürecine katkılarını tartışır.” kazanımıyla İngilizce kazanımında yer alan önemli insanların biyografileri disiplinlerarası bağlamda karşılaştırılıp her iki disiplininde de ortak olarak yer verilen önemli kişilere yer verilmiştir. Böylece

disiplinlerarası olarak bu kişilerin tanınmasına ve öğrencilerin bu vesileyle geçmişteki önemli kişilerin yaptıklarını bilmelerine olanak sağlamaktadır. Şimşek (2009) tarafından yapılan çalışmada bilim tarihinin öğretilmesinin ve tarihin günlük hayatla ilişkilendirilmesinin öğrencilerin Fen Bilimlerindeki başarısını arttırdığı sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmada Matematik kavramları, nasıl buldukları ve kimlerin bulduğu gibi noktalar Matematikle geçmiş arasında ilişkiler kurulmasını sağlayarak kavramların ilgi çekici ve akılda kalıcı olmasını sağlamış olacağı ifade edilmiştir. Bu bağlamda doğrudan olmasa da dolaylı olarak geçmişte yaşamış önemli kişilerin İngilizce dersinde de ele alınmış olması aralarındaki bağlantıyı ortaya koymaktadır. Ayrıca Akıns ve Akerson (2002)'ın çalışmasında disiplinlerarası öğretim için dil sanatları, Fen Bilimleri ve Sosyal Bilgiler öğretiminde disiplinlerarası programın uygulanması için zaman çizelgesi hazırlanmıştır. Buna göre; Dil sanatlarında biyografi türleri, Fen Bilimlerinde elektriğin tarihi ve Sosyal Bilgilerde Franklin, Morse, Edison konuları gibi konular işlenmesi bu kazanımların yapılan çalışma ile uyumlu olduğunu göstermektedir.

7.sınıf Sosyal Bilgiler ders kitabı *Küresel Bağlantılar* ünitesi ile İngilizce ders kitabı Environment (Çevre) ünitesi arasında görseller, metin içeriği ve etkinlikler aracılığıyla ilişkilendirme sağlanmıştır. Sosyal Bilgilerdeki “Arkadaşlarıyla birlikte küresel sorunların çözümüne yönelik fikir önerileri geliştirir.” kazanımında küresel sorunlara dikkat çekerken İngilizce dersi ilgili kazanımında da çevreyi korumanın ve küresel sorunların önemine vurgu yapılarak disiplinlerarası bağlamda birbirleriyle ilişkilendirilmiştir.

Öneriler

Araştırmada elde edilen sonuçlar doğrultusunda aşağıda yer alan öneriler sunulmuştur.

- Öğretim programlarında dersler arası ilişkilendirmeye ilişkin açıklamalar bulunmalı ve öğretmenlerin bu ilişkilendirmeleri nasıl yapacaklarına ilişkin açıklamalar olmalıdır.
- Dersler arası ilişkilendirme yapılan konularda ders kitaplarında ünite sıralamalarının uyumlu gitmesi sağlanmalıdır.
- Disiplinlerarası öğretim ile ilgili Eğitim Fakültelerinde lisans düzeyinde teorikten ziyade uygulamaya dayalı etkinliklerin olacağı derslere yer verilmelidir.
- Öğretmenlere disiplinlerarası öğretim yaklaşımları hakkında hizmet içi eğitimler ve seminerler düzenlenmelidir. Böylece öğretmenlerin disiplinlerarası öğretim yaklaşımını benimsemeleri sağlanmalıdır.
- Sosyal Bilgiler öğretiminde disiplinlerarası ilişkilendirme ile ilgili farklı sınıf seviyelerinde çalışmalar yapılabilir.

Kaynakça

- Aladağ, E., Sert, C. (2020). Sosyal Bilgiler 5. sınıf ders kitabının disiplinlerarası yaklaşım açısından incelenmesi. *Eğitim Kuram ve Uygulama Araştırmaları Dergisi*, Cilt 6(3), 285-295. <https://doi.org/10.38089/ekvad.2020.28>
- Akins, A. ve Akerson, V.L. (2002). Connecting science, social studies and language arts: an interdisciplinary approach, *Educational Action Research*, 10(3), 479-498. <http://doi.org/10.1080/09650790200200196>
- Aybek, B. (2000). İlköğretim 4. sınıf Sosyal Bilgiler dersi öğretiminin sosyal ve diğer bilimlerle ilişkisinin değerlendirilmesi.[Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Çukurova Üniversitesi
- Bektaş, Ö. & Çakal, H. (2010). İlköğretim 5. sınıf Sosyal Bilgiler dersi ile Fen ve Teknoloji dersi arasındaki ilişkilendirme. *Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 0(14), 109-142. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/ataunikkefd/issue/2775/37187>
- Büyükoztürk, Ş., Çakmak, E.K., Akgün, Ö.E., Karadeniz, Ş., ve Demirel, F. (2020). *Bilimsel araştırma yöntemleri*, Pegem Akademi.
- Coşkun, S.B. (2009). İlköğretim 8. sınıf matematik dersinin disiplinlerarası yaklaşımla işlenmesinin öğrencilerin matematik başarıları ve eleştirel düşünme eğilimleri üzerindeki etkisinin incelenmesi. [Yüksek lisans tezi]. Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
- Dervişoğlu, S. ve Soran, H. (2003). Ortaöğretim biyoloji eğitiminde disiplinlerarası öğretim yaklaşımının değerlendirilmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 25, 48-57.
- Güneş, N. (2007). An analysis of the revised english curriculum for primary school grade 4 from a cross-curricular standpoint: compatibility with the social sciences curriculum. [Yüksek lisans tezi]. İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Kartal, A. (2020).Disiplinlerarası çalışmalardan disiplinler ötesi çalışmalara köprü. Pegem.
- Kaymakçı, S. (2012). Sosyal bilgiler programında ilişkilendirmeler, *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12(2), 273-304
- Konukaldı, I. (2012). İlköğretim fen ve teknoloji eğitiminde disiplinlerarası tematik öğrenme yaklaşımının öğrencilerin öğrenme ürünleri üzerine etkisi. [Yüksek lisans tezi]. Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- MEB (2018). Sosyal bilgiler dersi öğretim programı. İlkokul ve ortaokul 4-7. sınıflar. <http://mufredat.meb.gov.tr/Programlar.aspx>
- MEB (2018). Sosyal bilgiler dersi öğretim programı. İlkokul ve ortaokul 4-7. sınıflar. <http://mufredat.meb.gov.tr/Programlar.aspx>
- MEB (2005). İlköğretim sosyal bilgiler dersi 4-7. sınıflar öğretim programı ve kılavuzu. <http://mufredat.meb.gov.tr/Programlar.aspx>
- NCSS (1993) Social studies curriculum planning resources. Washington Dc: National council for the social studies.
- Özen, F. & Hendekçi, E., A. (2016). Türkiye’de eğitim denetimi alanında 2005–2015 yılları arasında yayımlanan makale ve tezlerin betimsel analizi, *OPUS – Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 6(11), s.619-650
- Özhamamcı, T. (2013). İlkokul ve ortaokul öğretim programlarındaki disiplinlerarası öğretim uygulamalarına yönelik öğretmen görüşleri. [Yüksek lisans tezi]. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Sert,C.(2019). Sosyal Bilgiler öğretiminde dersler arası ilişkilendirme üzerine durum çalışması. [Yüksek lisans tezi]. Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü
- Şimşek, C. (2009). Fen ve Teknoloji dersi öğretim programları ve ders kitapları bilim tarihinden ne kadar ve nasıl yararlanıyor?. *İlköğretim Online*, 8(1), 129-145.
- Turna, Ö, Bolat, M. (2015). Eğitimde disiplinlerarası yaklaşımın kullanıldığı tezlerin analizi. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 34(1) , 35-55. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/omuefd/issue/20280/214920>

- Turan, S, Karasu Avcı, E, Faiz, M. (2020). Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin disiplinlerarası yaklaşıma yönelik görüşleri. *Uluslararası Alan Eğitimi Dergisi*, 6 (1) , 141-163. <https://doi.org/10.32570/ijofe.725951>
- Turan, S. (2019). 2018 Sosyal Bilgiler öğretim programının disiplinlerarası yapısının incelenmesi. *Journal of Innovative Research in Social Studies*, 2(2), 166-190. <https://dergipark.org.tr/en/pub/jirss/issue/50816/629426>
- Yarımca, Ö. (2011), Disiplinlerarası yaklaşıma dayalı bir durum çalışması, *Akademik Bakış Dergisi*, 25.
- Yarımca, Ö. (2010). İlköğretim II. kademe görsel sanatlar dersinde disiplinlerarası yaklaşıma dayalı uygulamalar. [Doktora tezi]. Selçuk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2008). Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri. Seçkin.
- Yıldırım, A. (1996). Disiplinlerarası öğretim kavramı ve programlar açısından doğurduğu sonuçlar. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*,12,89-94.

BİYOĞRAFİK NOTLAR

Araştırmacıların Katkı Oranı

Yazar 1: %60

Yazar 2: %40

Bu çalışmada 1. yazarın araştırmaya katkı oranı %60 olup, 2.yazarın araştırmaya katkı oranı %40 dır.

Destek ve Teşekkür

Bu çalışma Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsüne Prof. Dr. Yılmaz Geçit danışmanlığında sunulan bitirme tezinden üretilmiştir.

Çatışma Beyanı

Tüm yazarlar bu araştırmada herhangi bir çıkar çatışması olmadığını beyan eder.